

O BRASIL ESPERANTISTA

ORGÃO OFICIAL DA "LIGA ESPERANTISTA BRASILEIRA" — Sociedade de utilidade pública.
NOVA FASE DO "BRAZILA ESPERANTISTO"

Número 23-24 (305-306)

Novembro-Dezembro 1939

Redator responsável:
Dr. Carlos Domingues

Administração e redação:
Praça da República, 54.
Rio-de-Janeiro. Brasil.

Gratuito para os sócios da Liga.
Eksterlande: Unu dolaro aŭ 15
respondukupoj.

AL ZAMENHOF

Aŭgusto 39: murmuroj de milito...
La mondo sufokas kaj la paco ekstre-
mas... Sekvas nepriskribeblaj tagoj...
La murmuroj alproksimiĝas kaj rice-
vas korpon; ekkrakas la unua pafo:
jen la milito. Kaj mi vidas botojn,
paŝantaj sur fremda lando; kaj tiu
invadita lando vidis naskiĝi infanon,
estontan nomon internacian. Kun oku-
loj fiksataj al la karto, mi akompanas,
senspire, la marŝadon de la botoj: hi-
eraŭ tie, hodiaŭ tie ĉi... Bialistok,
ĉu vi ankaŭ? Ve! Kvazaŭ surdigan-
taj trumpetoj, la gazetoj diskonigas tiun
apokalipsan marŝadon, flamantaj kiel
torĉoj kaj malvarmaj kiel ponardoj...
Bialistok! Ĉu vi vidas, Zamenhof,
vian urbon sub fremda jugo, kvazaŭ
estus premata via korpo mem? San-
gas al vi la koro kaj afliktiĝas via
animo, sub la fatalo? Plenigas vian
koron la plej varma ploro, antaŭ la
manko de rimedoj, kiuj haltigus la
ruinigantan ondon?

Paciencu, Zamenhof! Ekzistas Iu,
kiu suferas kun vi, ĉar lia vivo nenio
alia estas ol suferado, Iu, kiu estis
humiligita kaj kies lulilo estas ankoraŭ
makulata de fremdaj botoj. Sed tiu Iu
atendas kaj havas antaŭ si la Eternecon
por nutri esperojn. Kaj, se la Es-
pero estis ja via plej granda virto,
kredu, pli ol iam, je Tiu mem, kiu al
ni donis, kaj ankoraŭ donas, la ekzem-
plon de toleremo kaj de amo.

Memoru, kion diris la Majstro: "kiu
havas, al tiu estos aldonate; kaj kiu
ne havas, al tiu estos rifuzate". Vi ha-
vas kredon — kaj tiu kreskos; tiuj,
kiuj ĝin ne havas, perdos ĉion, kion
ili havas, kaj tiu "ĉio" estas la vivo
— kiu estas Kredo, kiu estas Espero,
kiu estas Amo: kaj ĉi tiu estas la plej
granda. Kaj, se ili ĝin ne havas, ili ne
esperu ĝin ricevi, ĉar ili estas jam pa-
gitaj. kaj tiu pago ilin iam frakasos.

ZAMENHOF

Genia, kuraĝa li estis,
Animon li havis superan;
Memfida, senlaca li restis,
Por fari feliĉon la teran.

Fratigon la homan celinte,
Penadon li uzis multoblan;
Problemon la lingvan solvinte,
Atingis li celon la noblan.

Benata vi estu, benata,
Aganto de homa frateco!
Amata li estu, amata
Kun granda, fervora koreco!

Aluizio Costa Barros

(El "Brazila Esperantisto")

A ZAMENHOF

Agosto de 39: sussurros de guerra...
O mundo sufoca e a paz estremece...
Seguem-se dias indescritíveis... Os
sussurros se aproximam e se corpori-
ficam; estala o primeiro tiro: é a guer-
ra. E eu vejo botas que pisam solo es-
trangeiro; e essa terra invadida viu
nacer uma criança, que havia de ser
um nome internacional. De olhos pre-
sos ao mapa, acompanho, angustiado,
a marcha das botas: ontem ali, hoje
aquí... Bialistoc, tu também? Ai!
Como clarins atordoadores, anunciam
os jornais aquela marcha apocalíptica,
flamejantes como fochos e frios como
punhais...

Bialistoc! Vês, Zamenhof, tua cida-
de sob o jugo estranho, como se te pi-
sassem o próprio corpo? Sangra-te o
coração e aflige-se tua alma, sob a fa-
talidade? Enche-te os olhos o pranto
mais candente, na falência de meios
para deter a onda avassaladora?

Paciência, Zamenhof! Existe Al-
guem que sofre contigo, pois sua vida
não é senão padecer, Alguem, que foi
injurado e cujo berço ainda se macu-
la com as botas de estrangeiros. Mas
êsse Alguem espera e tem diante de
si a eternidade para ter esperanças.
E se foi a Esperança a tua virtude má-
xima, tem fé, mais do que nunca, em
Aquele mesmo que nos deu, e ainda
nos dá, o exemplo de tolerância e de
amor.

Lembra-te do que disse o Mestre: "a
quem tiver, a êsse lhe será acrescenta-
do; e a quem falte, a êsse lhe será
negado". Tens fé — e esta aumentará:
os que a não teem, perderão tudo o que
teem, e êsse "tudo" é a vida — que é
Fé, que é Esperança, que é Caridade:
e esta é a maior. E se não na teem,
não esperem recebê-la, que estão já
pagos, e essa paga os arruinará.

L. de Montijo

LA MONDO JAM VENAS AL NI

DU BRAZILAJ KONGRESOJ APROBAS ESPERANTON

En la fino de 1939 kunvenis en Rio-de-Janeiro, ĉefurbo de Brazilo, du naciaj kongresoj, kies organizintoj ne estas mem esperantistoj, sed invitis la kunlaboradon de niaj samideanoj kaj metis Esperanton en la laborprogramojn.

La unua okazis de la 15a ĝis la 25a de Novembro. Ĝi estis la Unua Brazila Kongreso de la Spiritistaj Journalistoj kaj Verkistoj. Ĝia Organiza Komitato, kies prezidanto estis S-ro Laudelino Amorim, invitis la esperantistojn por klarigi kaj defendi sian ideon en speciala kunsido. Pri nia movado raportis S-ro Ismael Gomes Braga, kies konkludoj favoraj al Esperanto estis unuanime aprobitaj de la Kongreso.

La dua estis la TRIA BRAZILIA KONGRESO PRI TEOZOFIO, de la 7a ĝis la 15a de Decembro. Prelegis pri Esperanto S-ro Francisco Corrêa de Melo. Post vigla kaj inteligenta diskutado de la tezo prezentita, en kiu ankaŭ partoprenis S-ro Ismael Braga, ĝi estis unuanime aprobita. Sekve de tiu decido, la oficiala organo de la Teozofia Societo devas de nun ĉiam apregi artikolojn en Esperanto pri Teozofio.

NOVA SENSACIA SUKCESO EN HOLLYWOOD

UNUA GRANDFILMO KIU ENHAVAS ORIGINALAN ESPERANTO-KANTON

"Paramount Studio" estas la tria granda filmsfarejo kiu fariĝis amiko, subtenanto kaj uzanto de Esperanto.

Nova populara kanto originale verkita en Esperanto estas kantata de du mondfamaj steloj kaj 100 geaktorj.

Bing Crosby kaj Dorothy Lamour en la filmo *Vojo al Singapuro* perdis sur tropika insulo. Por eviti la neceson fari la insulon aŭtentika en ĉiuj detaloj, oni bezonas neŭtralan lingvon. Do la tre fama usona kantverkisto Johny Burke, kaj la filmfareja direktoro Harien Thompson aprobis la uzon de Esperanto. Mi do verkis la originalan Esperantan tekston por la nova kreita sudmar-insula festen-kaj danckanto. Gratulojn oni sendu grandamase per leteroj kaj kartoj al S-ro Direktoro Harien Thompson, Paramount Studio, Hollywood, Kalif.

Joseph R. Scherer, 212 So. Grand Ave. Los Angeles Estados Unidos.

TURISMO KAJ ESPERANTO

Stampo uzita de la poŝta agentejo de la 12.^a Internacia Specimenfoiro.

La 12a Internacia Specimenfoiro, okazinta en Rio-de-Janeiro, ĉefurbo de Brazilo, de la 15a de Novembro ĝis la 31a de Decembro 1939a, publikigis belan ilustritan katalogon kun teksto en la ĉefaj naciilingvoj kaj en Esperanto. Niajn korajn dankojn al D-ro Henrique Dodsworth, ĉefurbestro de la Federacia Distrikto, kaj al D-ro Georgino Avelino, Direktoro de Turismo kaj Propagando, kiu organizis la Foiron kaj estas tre simpatia al Esperanto. Apartenas al la Konsilantaro de la Foiro s-ro inĝ. A. Couto Fernandes, kiel reprezentanto de Brazila Ligo Esperantista elektita de la Ĉefurbestro.

Antaŭaj foiroj publikigis ilustritajn prospektajn, afiŝojn kaj katalogojn en Esperanto. Okaze de la 8a kaj 9a foiroj la Ministro por Publikaj Laboroj ordonis la eldonon de memorigaj poŝtmarkoj kun teksto en portugala lingvo kaj en Esperanto.

Same kiel okazis en tri antaŭaj foiroj, dum la lasta la speciala poŝtagentejo tie instalita uzis stampon kun teksto en Esperanto. Al D-ro Libero de Miranda, regiona direktoro de la Departamento de Poŝto kaj Telegrafo, la prezidanto de B. L. E. korege dankis lian oficialan helpon al la propagando de la internacia lingvo.

Petu ekzempleron de la katalogo al la "Diretoria de Turismo e Propaganda", Avenida das Nações, Rio-de-Janeiro. Brazil.

STRATO "ABEL GOMES"

La Urbestro de Astolfo Dutra, Minas Gerais, dekretis ke de la unua de januaro 1940 la ĉefa strato de tiu urbo estu nomata "Strato Abel Gomes" por memori la nomon de eminenta bonfarinto de l' urbo, kiu vivadis kaj mortis en tiu strato.

Abel Gomes estis malnova esperantisto kaj ĝis sia morto estis membro de nia Ligo.

Al lia nevo S-ro Ismael Gomes Braga niajn korajn gratulojn.

CIRCULAR

FUNDAÇÃO DE NOVOS GRUPOS ESPERANTISTAS

De nia fervorega kaj sindona samideano Ismael Gomes Braga ni ricevis la jenan cirkuleron, kiun ni plezure publikigas:

Prezado Samideano,

Feliz Ano Novo!

Com o aparecimento do "Dicionário Completo Esperanto-Português", do professor Jozefo Joels, ficou completa a coleção de manuais didáticos para o Brasil. Sem dúvida outros melhores aparecerão mais tarde, mas os já existentes bastam ao estudo inicial do idioma.

Parece-me que o nosso problema agora em diante será a fundação de grupos. Grupos de estudiosos que se auxiliem reciprocamente, grupos de propagandistas que distribuam entre si o trabalho, grupos de intelectuais que traduzam literatura brasileira em Esperanto, que fundem jornais, revistas, bibliotecas, etc.

Pelo isolamento, o trabalho se torna desinteressante, muita energia se perde inutilmente. Na campanha patriótica e cultural do Esperanto há trabalho para todas as capacidades, desde o gênio que possa produzir obras-primas em Esperanto, levando o nome da Pátria aos confins do mundo, até o simples menino que apenas saiba levar cartas ao correio. Um tem relações na imprensa ou no rádio, outro sabe fazer endereços a máquina ou embrulhar livros. Todos os jovens de boa vontade leem função, bastando que o serviço seja organizado e distribuído de acordo com as aptidões.

Permita-me, pois, ao dirigir-lhe felicitações pela entrada de 1940, desejar que entre as suas vitórias deste novo ano fique assinalada a fundação de um novo grupo ou sociedade esperantista por sua iniciativa.

Além dessa deseja-lhe muitas outras felicidades o samideano, patricio e admirador. — Ismael Gomes Braga.

Rua José Vicente, 79 — Andaraí, — Rio-de-Janeiro.

"O Brasil Esperantista" petas al la estraroj de l' brazilaj kluboj kaj al la brazilaj delegitoj de I. E. L., ke ili sendu monatan raporton pri siaj propagandaj kaj instruaj laboroj.

31.º CONGRESSO UNIVERSAL DE ESPERANTO

(Realizado em Berna, de 30 de julho a 5 de agosto de 1939).

RELATÓRIO

do observador brasileiro, A. dos Guimarães Bastos, Primeiro Secretário da Legação em Berna.

Sobremodo honrado pela designação para acompanhar, no caráter de observador, os trabalhos do 31.º Congresso Universal de Esperanto, realizado em Berna, de 30 de julho a 5 de agosto deste ano, foi com prazer que me desobriguei da incumbência, e ora venho dar conta, como me cumpre, do quanto ali me foi dado observar.

2. — A abertura solene do Congresso verificou-se domingo, 30 de julho, no salão nobre do Casino desta capital, o qual fôra ornamentado com as bandeiras de todos países ali representados.

3. — A imponente assembléa compunha-se de mais de quinhentas pessoas, realçando-lhe o aspecto a presença das autoridades, de muitos elementos da sociedade e de alguns representantes diplomáticos.

4. — Após uma peça de órgão, meio universal de expressão que emprestou, aliás, à reunião uma atmosfera quasi religiosa, tomou a palavra o Dr. Buchli, presidente do Comité organizador, desejando as boas-vindas a todos os presentes e exprimindo a sua viva satisfação pelo fato de não haver a tensão política internacional impedido a reunião do Congresso.

5. — Em nome do Conselho Federal suíço, do governo do Cantão e das autoridades da cidade, falou então o Dr. Dürrenmatt, Presidente do Conselho de Estado do Cantão de Berna, para saudar o Congresso. Num longo discurso, assinalou que o Esperanto servia para dilatar o entendimento entre os povos e que essa língua auxiliar ganhara, no mundo inteiro, milhares e milhares de adeptos, cujo trabalho para bem da humanidade e das relações internacionais é dos mais úteis e notáveis. Disse ainda que, além das vantagens técnicas do Esperanto, seu espírito e sua mentalidade não de assegurar, de futuro, o desenvolvimento do movimento esperantista, já tão promissor em nossos dias.

6. — Passou-se, depois, a eleição da mesa do Congresso. Por aclamação, foi eleito presidente o senhor Jacques Schmid, Secretário da Divisão do Comércio do Ministério suíço da Economia Pública, e os senhores Harald Thilander e Arthur C. Oliver, representantes respectivamente da Suécia e da Inglaterra, foram escolhidos como vice-presidente, sendo indicado para secretário geral do Congresso o senhor C. C. Goldsmith, da Inglaterra.

7. — Numa longa oração cheia de entusiasmo, o senhor Schmid desenvolveu sua concepção do Esperanto como um movimento puramente cultural, banindo de suas deliberações toda e qualquer questão política.

8. — Recordou a participação do fundador do Esperanto, Dr. Ludwig Zamenhof, no último Congresso Esperantista

de Berna, em 1913. Foi o último certamente a que assistiu aquele grande idealista, pois o Congresso seguinte deixou de se reunir, por causa da guerra mundial, e Zamenhof deixou de existir em 1917.

9. — Seguiram-se, com a palavra, os oradores oficiais. Em nome do governo belga, falou o senhor Jennen, seguindo-se-lhe o professor Milalik (Hungria), o senhor Conteaux (França), o senhor J. R. G. Jnsbrucker (Holanda), o senhor Brochmann Sletteröd (Noruega) e Madame Doris Tappan (Estados Unidos).

10. — A seguir, discursaram os representantes das seguintes organizações nacionais: Bélgica, Brasil, Inglaterra, França, Hungria, Iugoslávia, Holanda, Suécia, Suíça, Estados Unidos, Dinamarca, Finlândia, Itália e Nova-Zelândia.

11. — Em nome do Brasil, falou o senhor Arthur Oliver, vice-presidente do Congresso e representante da Inglaterra, o qual disse haver para isso recebido encargo da Liga Brasileira de Esperanto.

12. — Falaram ainda os representantes dos grupos ainda não filiados à União Universal Esperantista: Austrália, Estônia, Palestina, Rumania, Bulgária e Canadá.

13. — Grandes e prolongados aplausos acompanharam o discurso de um esperantista alemão, o qual, no entanto, não falava mais em nome da antiga e forte organização alemã, dissolvida e proibida pelo III.º Reich, como, de resto, no dizer do orador, tudo quanto se prende ao pensamento internacional.

14. — Em todas essas falas, repontava invariavelmente e sob diferentes e variadas formas, a afirmação de fidelidade aos ideais esperantistas.

15. — Numa serena alocução final, o general L. Bastien, representante da França e presidente da Liga Internacional de Esperanto, expôs as tendências e o sentido do Congresso, fazendo ressaltar que as perdas sofridas com as medidas alemãs foram largamente compensadas pelos progressos realizados em outros países, de sorte que a União pôde tranquilamente confiar no futuro.

16. — Ao terminar, exprimiu às autoridades suíças os agradecimentos dos congressistas e das respectivas organizações nacionais pelas grandes facilidades concedidas ao Congresso.

17. — Como encerramento dessa sessão de abertura, os congressistas cantaram, de pé, com acompanhamento de órgão, o hino esperantista, cujos ritmos parecem exprimir, realmente, as intenções idealistas do movimento. A voz daqueles quatrocentos ou quinhentos indivíduos, homens e mulheres, entoando um hino na própria língua que buscam propagar pelo mundo como meio de aproximação dos homens, uma espécie de misticismo encheu a sala.

18. — Um fato merece ser assinalado: todos os discursos, menos, apenas, o do representante do governo suíço, foram pronunciados em esperanto; e todas aquelas pessoas ali reunidas cantaram, de cór, a letra do hino na sua língua original: o esperanto. Creara-se, assim, o clima mis-

tico e de elevada espiritualidade que sempre envolve os movimentos idealistas como este.

19. — O primeiro dia propriamente de trabalho foi consagrado às reuniões internas de diversos agrupamentos, tais como a Liga esperantista cristã, a União científica internacional, os esperantistas cegos e o Comité encarregado do desenvolvimento linguístico do Esperanto.

20. — Em sessão pública, o secretário geral deu leitura do relatório sobre a execução findo, o qual foi sem dúvida bem crítico para todas as organizações internacionais em consequência da extrema tensão da política europeia.

21. — Com seis instituições internacionais de Esperanto, a Liga internacional celebrou acordos no sentido de coordenar as respectivas colaborações, enfileirando atualmente a referida Liga quasi todos os grupos nacionais existentes. Durante o exercício em apreço a ela se filiaram os grupos nacionais da Grécia, da Hungria, da Iugoslávia, da Finlândia, da Suíça e da Nova-Zelândia, compensando, assim, as perdas da Austria, da Tchecoslováquia e da Espanha.

22. — O Congresso de 1938, em Londres, foi frequentado por 1600 participantes, ao passo que a atual reunião conta com 1763 congressistas.

23. — Aumentou, igualmente, e de maneira considerável, o número de assistentes das publicações oficiais.

24. — Na sessão pública do dia seguinte, ocupou-se o Congresso com a propaganda do Esperanto no comércio e no tráfico.

25. — O senhor Goldsmith, secretário da Liga internacional, comunicou que decidira esta a criação de inúmeros delegados, incumbidos principalmente da propaganda nos meios comerciais e industriais.

26. — O senhor Bakker, de Amsterdam, falou sobre os sucessos do Esperanto nos Países-Baixos. As associações esperantistas gozam ali da autorização oficial de colocar nas estações de caminho de ferro placardas em a estrela esperantista, contendo os seus respectivos endereços. Além disso, a administração dos Correios e Telégrafos da Holanda faz publicar, em Esperanto, junto aos aparelhos telefônicos, as indicações necessárias para usá-los. Muitos hotéis começaram já a editar seus reclames e menus em Esperanto. Deste modo, o esperantista que viaja pela Holanda já pode apreciar os serviços e vantagens da língua auxiliar.

27. — Na sessão de quinta-feira, 3 de agosto, o Dr. Jvo Lapenna, da Iugoslávia, fez uma conferência muito interessante sobre o papel social do Esperanto, chegando à conclusão de que a necessidade de se dispôr hoje em dia de um meio universal de entendimento dá aos esperantistas a convicção de se encontrarem na senda do progresso cultural.

28. — No dia imediato, houve uma importante sessão da União Internacional Esperantista dos funcionários dos Correios e Telégrafos. Foi adotada uma resolução sobre a importância da língua auxiliar universal nos serviços dos Correios e Telégrafos e na qual se solicita a atenção dos governos no sentido de estudarem a possibilidade de se colocar o Esperanto em pé de igualdade com as demais línguas

RADIO KAJ ESPERANTO

La 6an de Decembro, s-ro Ing. A. Couto Fernandes, membro de la Kontrolo Konsilantaro de la Katolika Societo "Vera Cruz", en Rio-de-Janeiro, inaŭguris pere de ĝia stacio PRE 2 (1460 m.), kurson de Esperanto, kiu funkcias ĉiumarde, de 18.40 ĝis 19 (Brazila horo). Antaŭ kaj post la lecionoj la stacio disradias la esperantistan himnon kaj muzikojn kun kanto en Esperanto. La 15an de la sama monato oni disradiis paroladon pri la 80a Naskiĝa Datreveno de d-ro Zamenhof.

Al la direktoroj de tiu asocio d-ro Placido de Mello kaj Pastro d-ro Elpidio Cotias niajn korajn dankojn.

vivas nos exames dos funcionários dos Correios e Telégrafos.

29. — No sábado, 5 de agosto, realizou-se a sessão de encerramento do Congresso. Depois de tomar conhecimento dos relatórios das diversas comissões e uniões profissionais, o Congresso adotou uma resolução pela qual a Liga Internacional de Esperanto se declara pronta a colaborar com todas as organizações esperantistas disseminadas pelo mundo.

30. — Tomou então a palavra o general Bastien, presidente da Liga Internacional, para agradecer aos organizadores do Congresso o seu profícuo trabalho. O senhor Buchli respondeu em nome do Comité organizador, havendo, logo depois o presidente, senhor Schmid, declarado encerrado o 31.º Congresso de Esperanto.

31. — O próximo Congresso terá lugar em Marselha, em 1940.

32. — De todos os discursos, das discussões, da leitura dos relatórios, das conferências, o observador ponde verificar que as idéias dos atuais congressistas tendiam invariavelmente às seguintes conclusões: uma língua universal é necessária; tal necessidade há muito se faz sentir; a língua auxiliar permitiria a aproximação dos povos, os quais melhor se compreenderiam quando possuíssem um idioma comum; o Esperanto não é sómente uma língua artificial, mas um ideal humanitário; o Esperanto não quer suplantir as outras línguas, mas, apenas, se lhes agregar; e, enfim, que nem sempre as massas tem consciência do que necessitam e que as autoridades, em vez de lho indicarem, repelem o Esperanto como uma utopia.

33. — Todas essas idéias foram defendidas com inteligência, com entusiasmo, com sinceridade, constituindo isso, por sem dúvida, a afirmação entusiasta e repetida de um ideal.

34. — Acompanha este relatório 36 documentos, entre brochuras, impressos e outros papéis todos referentes ao Congresso.

Berna, 20 de agosto de 1939.

Confere:	Conforme:
a) Ika Lintz	a) J. R. de Macedo Soares
Chefe da Secção de Mecanografia.	Chefe da Divisão de Atos, Congressos e Conferências Internacionais.

O Esperanto e a Literatura

"ANAIIS DO 2.º CONGRESSO DAS ACADEMIAS DE LETRAS, realiza-do de 21 de Junho a 5 de Julho de 1939"

3.ª Proposição.

E' o Esperanto, em verdade, língua internacional e auxiliar da mais alta relevância?

Conclusão

Desde 1910, como disciplina facultativa nas escolas primárias, começou a língua de Zamenhof a ser ensinada, entre nós. E ao tempo do Ministro da Viação Lauro Müller, foi julgada como língua clara para o serviço telegráfico. Em outros países, a inteligente adoção dessa língua no telégrafo, mereceu aprovação sendo imitado o exemplo brasileiro.

Em sua revista, desde muito, aceitou — e com encômios de publicações do gênero — a Sociedade de Geografia d Rio de Janeiro a língua Esperanto, para, no fim de cada artigo, dar o resumo, assim acessível no estrangeiro. O mesmo proceder segue o Instituto Brasileiro de Estatística e Geografia, como pode ver-se nos belos volumes, de Janeiro a Abril, do corrente ano.

E o Conselho Nacional de Educação, sobre o parecer relatado pelo ilustre dr. Jonathas Serrano, aconselhou o estudo dessa mesma língua nas Escolas.

E', com efeito, auxiliar da língua nacional. E, de assimilação rápida, não oferece, além de tudo, nenhuma dificuldade á sua vida internacional.

Há trinta e dois anos já lhe fazia os melhores louvores o grande Olavo Bilac. Lembrando, num Registro de 1907, o serviço do Esperanto nas literaturas estrangeiras, escreveu o saudoso poeta: "Tambem nossa literatura ganhará muito com os progressos do Esperanto".

Ora, estão aparecendo antologias nessa língua, tão bem feitas, que a só estruturação delas confere o titulo de genio ao creador. Já existem a Belga, a Búlgara, a Catalã, a Húngara, a Sueca e outras, não havendo contestação que carece o Brasil da sua antologia no Esperanto, língua internacional auxiliar da mais alta relevância.

Desta sorte, para que pelo mundo não continue a literatura de nosso país desconhecida, aqui está, submetida ao elevado critério do plenário, a indicação com que solicita ao eminente chefe da Nação o Segundo Congresso das

Z A M E N H O F

Médico e poliglota, Zamenhof foi antes e depois de tudo *idealista*.

Como *médico*, tinha auscultado o espírito do mundo e visto que a etiologia do mal era antes em parte a diversidade das línguas, fato que constituía a primeira, a fundamental dificuldade na aproximação inter-racional ou internacional dos povos. Como *poliglota*, criou uma língua que será a língua do mundo e é a terapêutica pelo menos adjuvante do mal dos homens. *Idealista*, um dos poucos homens que se interessaram e se interessam pelos de mais, Zamenhof lutou contra a mediocridade, contra os vários recursos dessa potência negativa. E *sofreu*.

Naturalmente foi satirizado, sofrendo dentre outras dores o supremo sofrimento do sarcasmo. Mas *venceu*.

Os gênios teem sempre um dia, embora póstumo, em que são ovacionados também por aqueles mesmos que os ridicularizaram. As mãos que ontem se ergueram com pedras erguem hoje flores... É é quando a vitória dos gênios se consolida. Não nos detenhamos, porém, ante a mediocridade, mesmo rendida aos pés dos gênios.

(Trecho do discurso pronunciado pelo dr. Tito de Barros Junior por ocasião da festa comemorativa do 80.º aniversário de Zamenhof realizada em S. Paulo).

REGULAJ ESPERANTO-LINGVAJ DISSENDOJ

BRAZILIO

Marde:

(1) 22.40 — 23. Vera Cruz — Rio-de-Janeiro. Brazilo. (Katolika). PRE 2 — 1460m. Kurso de Esperanto kaj muzikoj kun kantoj en Esperanto. (Dum la Krepuska Horo).

Jaŭde:

22.50 — 22.55. Transmissora. Rio-de-Janeiro. PRE 3 — 1200m. Kurso de Esperanto. (Dum la Spiritista Horo).

Sabate:

20 — 20.15. Radio Clube de Pernambuco. Recife. Brazilo. PRA 8 — 730m. Kurso de Esperanto.

(1) Laŭ la mezeŭropa tempo. En Brazilo minus 4 horoj.

Academias de Letras os recursos necessários à composição e à publicação na referida língua Esperanto, da Antologia Brasileira.

General dr. J. M. Moreira Guimarães

80a Naskiĝa Datreveno de Zamenhof. São Paulo

BELEGA FESTO

“S. Paulo Esperanta Klubo”, kies prezidanto estas nia fervora samideano s-ro Osvaldo Leite de Moraes, okazis, la 15an de Decembro lasta, belega festo por memori la 80an datrevenon de la naskiĝo de nia karmemora Zamenhof. Ĝi okazis en la luksa salono de la “Associação Atlética Banco do Brasil”, ĝentile pruntita de ĝia estraro, sub la arta direktado de la kantinstruisto s-ro Vittorio Mariani kaj kunlaboro de ties gelnantoj.

La salono, bele ornamita per floroj kaj la portugala kaj esperanta flagoj, estis tute plena. La festo komenciĝis per la esperantista himno, kantita en Esperanto. Poste s-ro Tito de Barros Junior faris belegan paroladon pri nia Majstro, kiu forte impresis la ĉeestantaron. Liaj lastaj vortoj estis por peti, ke ĉiuj starigu kaj restu silente dum unu minuto honore de la glora kreinto de Esperanto. Skribante al ni pri tio s-ro Osvaldo de Moraes diris, ke tiam venis al lia menso la jenaj vortoj de Zamenhof: “Tra la aero de nia salono flugas misteraj sonoj, sonoj tre mallaŭtaj, ne aŭdeblaj por la orelo, sed senteblaj por ĉiu animo sentema: ĝi estas la sonoj de io granda, kiu nun naskiĝas”.

Sin sekvis deklamadoj, dicitaj de la konata deklamistino f-ino Sarah Fridmann, kiu kun granda entuziasmo deklamis la poezion de Zamenhof — Preĝo sub la verda standardo —, kaj kantoj en la portugala, itala kaj esperanta lingvoj, kantitaj de la gelnantoj de prof. Vittorio Mariani. Ni citos nur la lastajn: “Kanto de l’ Feliceo”, kantita de la soprano f-ino Davina Sampaio Viana kaj “Sankta Luĉio”, kiun kantis la baritono Luiz Barone. Fortpiane akompanis la kantojn s-ro Mariani kaj lia edzino s-ino Eduardinha A. Mariani. Inter la du partoj de la koncerto andiĝis du diskoj kun kantoj en Esperanto. Finiĝis la festo per la esperantista himno kantita portugallingve de la ĉeestantoj. Al la invititoj kaj ĉeestintoj estis disdonita bela programo arte presita de s-ro Abraão Sarraf, nove bakita esperantista.

Meritis la dankojn de la brazila esperantistaro la “Associação Atlética Banco do Brasil”, s-ro prof. Vittorio Mariani kaj liaj gekunlaborintoj kaj la redakcio de la ĵurnaloj, kinj aperigis notojn kaj la programon de la festo, nome: “O Estado de S. Paulo”, “Folha da Noite” kaj “A Fanfulla”.

ESPERANTO EN STATO CEARÁ

Annoj de la “Katolika Esperantistina Grupo”, Fortaleza, Stato Ceará. Maldekstre dekstren: F-inoj Guilomar Aquino, Bia Evangelista, Maria de Jesus, Neusa Nepomuceno, Lucia Rocha (fiino de d-ro Democrito Rocha), Stael Porto, Antonieta Vidal, Maria de Lourdes, Angelita Saboia, Zenaida Porto kaj Maria Luiza. En la centro sidanta d-ro Democrito Rocha, delegito de IEL kaj ilia instruisto

ESPERANTO EN LA PRAKTIKO

E V O

(Pastro Antonio Tomaz)

S-ro Osvaldo Leite de Moraes, delegito en São Paulo, ricevis el Anglujo leteron de s-ro Karl Nebenzall, aŭstra esperantisto, nun loĝanta en Letchworth (Herts), petantan, ke li klopodu eltrovi la adreson de samideanino nomata Erika Lins, kiu en Marto 1938a forlasis Vienon direkte al Brazilo. Ŝi serĉis lin por adiaŭi al li, sed li estis arestita de la germanoj, tuj kiam ili ekokupis tiun ĉefurbon, kaj restis unu jaron kaj duonon en militkoncentrejo.

S-ro O. de Moraes publikigis notojn pri tio en lokaj gazetoj portugalkaj germanlingvaj. Post kelkaj tagoj li ricevis el ŝtato Paraná longan leteron, per kiu oni sciigis lin pri ŝi, kiu nun loĝas en São Paulo kun sia edzo. S-ro Moraes vizitis ilin kaj skribis al s-ro Karl Nebenzall donante al li la agrablan sciigon.

Notoj ankaŭ aperis en aliaj gravaj ĵurnaloj.

B. L. E., sendis varmajn gratulojn al la ĉefaj organizintoj de tiu festo, kies nomoj estas: Osvaldo Leite de Moraes, Geraldo Azevedo kaj Mario Rodrigues Monteiro.

Kantis al ŝi en la anim’ loĝantaj
Lastaj vortoj de l’ malamiko ruza:
— “Se vi ĝin estus ion gustuminta,
Diino estus vi, jam ne virino”.

La vengeman koleron maltimante,
De l’ ĉielo, ŝi levis sian brakon,
Kaj rikoltis rubenan tiun frukton
Je tenta formo kaj odoro stranga.

Ĝin en la manoj premis ŝi. Sed kiam
Ŝi dupartigis ĝin, la besto ŝprucis
De l’ suka pulpo sur la belajn mamojn.

Presita tuj en ĉiu pomo restis
Viva stampaĵo kun koloro sanga
Kiel emblemoj ruĝaj de la peko.

Elportugaligis Democrito Rocha.

Rimarko, La tradukinto preferis malobei la rimojn anstataŭ iamaniere foroferi la originalaĵojn de tiu ĉefverko de la sonetaro brazila. Pastro Katolika Antonio Tomaz estas nun 70jara kaj loĝas en urbo Sant’Anna do Acaraú, Stato Ceará.

KION NI DEVAS FARI POR LA TRIUMFO DE ESPERANTO EN AMERIKO?

NI legu la vortojn de nia genia Majstro, skribitajn antaŭ preskaŭ 40 jaroj, ĉar ili estas ankoraŭ nun freŝaj kaj trafaj:

„...Jam longe ni sentis la bezonon havi un grandan libredonon firmon, kiu okupadus sin je la afero esperanta. Gis nun ĉiuj verkoj pri Esperanto estis eldonataj de personoj privataj, kiuj ne sole ne havis sufiĉe da mono, por eldoni ĉion necesan, por tuj presi novan eldonon, kiam la antaŭa eldono elĉerpiĝis k.t.p., — sed, kio estas la plej grava, HAVIS NENIAN EBLON VENIGI SIAJN VERKOJN EN LA MANOJN DE LA PUBLIKO! Ni laboradis, ni propogadis, la gazetoj de la tuta mondo multe skribadis pri nia afero; sed kiam iu volis aĉeti libron pri Esperanto, ĝi estis nenie ricevebla!!! Neniu librovendejo en la tuta mondo havis niajn librojn nek povis ili liveri al la dezirantoj, ĉar neniu librovendejo volas kaj povas havi aferojn kaj malgrandajn kalkuletojn kun privataj personoj: en tia maniero nia tuta laborado en la daŭro de longa tempo perĝigadis preskaŭ tute vane kaj nia afero progresadis tro malrapide.

Tial niaj sentacaj, multege laborantaj kaj multege meritaj francaj amikoj faris ĉion kion ili povis, por akiri por ni tian firmon. Iliu penado havis sukceson, kaj la firma Hachette decidis preni la aferon en siajn manojn...”

D-ro L. L. ZAMENHOF

(“Lingvo Internacia” VIII, 1903, N.º 4, paĝoj 77-80,

“Originala Verkaro”, pĝ 225).

La rapida progresado de Esperanto dum la mondagado de Hachette et Cie. pruvis sen ombro de dubo, ke la Majstro estis tre prava. La bato, kiun nia movado suferis kiam tiu firmo forlasis la Esperanto-fakon denove kaj plej dolore pruvis pravecon de D-ro Zamenhof.

Eldonoj farataj de privataj personoj aŭ esperantistaj societoj ne solvas la problemon, ĉar nur profesia libredonisto posedas planan reton da librovendejoj por meti siajn eldonojn samtempe en ĉiujn urbojn.

Se la eldonado ne estas la sola, ĝi nepre estas nun la unua fundamenta problemo solvata de ni en la tuta Ameriko.

Ekzemple: Nia brava usona samideano S-ro Joseph R. Scherer, post dekjara inteligenta laborado, brile sukcesis paroligi Esperanton en gravaj filmoj; sed se lernolibroj ne troviĝas facile antaŭ la okuloj de la publiko, kiam frukton ni povas ricevi de tiu sukceso?

Alia ekzemplo: Post multjara pacienca laborado, S-ro Couto Fernandes sukcesis aperigi diversajn brazilajn poŝtmarkojn en Esperanto kaj havis aliajn brilajn sukcesojn ĉe la Brazilia Registaro; sed kion praktikan ni ricevis por la movado, se en la librejoj ne troviĝas libroj pri Esperanto?

Per kurso post kurso dum jardekoj ni instruas Esperanton al tre multaj homoj, sed se ili ne trovas ĉian freŝan literaturon en la librejoj, ili nepre forlasis la movadon kaj forgesas denove la lingvon.

La libreja afero estas nun ĉefaĵo por nin laboro.

Kvankam mi pri tio estis tute konvinkita jam de multaj jaroj, nun mia sperto montras ke mia konvinko estis prava. Depost tri jaroj mi importadas kaj eldonadas librojn por eldonista librejo, (*) kaj nia enlanda

FILATELISTOJ, ATENTU!

Kiu sendos al “Brazilia Ligo Esperantista” — Praça da República, 54, Rio-de-Janeiro, Brasil — du poŝtajn respondkuponojn, ricevos unu el la jenaj esperantaĵoj:

1. Du el la memorigaj poŝtmarkoj kun teksto en Esperanto.

2. Poŝtkarto memoriga de la Filatelia Ekspozicio “BRAPEX” stampita per dukolora stampo kun teksto en Esperanto.

3. Poŝtkarto memoriga de la “Unua Juneca Ekspozicio Filatelia, okazinta en Belo Horizonte, sur kiu estas stampo kun teksto en Esperanto.

4. Poŝtkarto memoriga de la 12a Internacia Specimenfoiro de Rio-de-Janeiro” kun stampo kun vortoj en Esperanto.

movado ekfloris tiel rapide, post la apero de la unuaj libroj, ke mi jam kuraĝis eldoni ankaŭ du lernolibrojn por aliaj landoj, kie mankis malkaraj lernolibroj.

Ni bezonas do kiel eble plej frue varbi gravan amerikan firmon por nia movado, aŭ — se tio ne estos ebla — fondi mem eldonistan societon similan al la angla *The Esperanto Publishing Company Limited*, kiu modele laboras en Granda Britujo. Kompreneble por tio ĉi ni bezonas sufiĉe grandan kapitalon.

Vin mi petas, samideama Leganto, pripensu mem la aferon kaj prezentu al mi vian konsilon.

Ismael Gomes Braga
Rua José Vicente, 79, Andaraí
Rio-de-Janeiro, Brazilo

(*) Nun nia kolekto de propagando kaj lernolibroj por Brazilo estas sufiĉe granda. Ni jam eldonis entute 12 librojn kaj broŝurojn pri Esperanto. Ili estas sufiĉaj por kelka tempo, sed ni jam zorgas pri renovo kaj refreŝigo per aliaj eldonoj. Ekzemple: ĵus aperis “Plena Vortaro Esperanto-Portugala”, de Prof. Jozefo Joels, kaj alia vortaro jam estas en preparado de D-ro Couto Fernandes kaj Carlos Domingues. Legolibro jam aperis, kaj nova estas nun en preparado de S-ro A. Caetano Coutinho.

KORESPONDADO

La gelnantoj de S-ro Mario G. Rodrigues — Rua General Glicério, 357, Santo André, Estado de São Paulo. — deziras korespondadi kun brazilaj kaj eksterlandaj esperantistoj.

TERURIGA DRAMO

Laŭ Artur Azevedo

Kia dramaĉo! iam intrigisto, Kiam revenis Graf’ el Palestino, Al li rakontis tuj, pri la Grafino Ke amindumis sin ia servisto.

Furioziĝis tial, do, la Grafo: “Venigu lin” ekdiris. “Malfidelo!” Servist’ aperis. “Nun, al la duelo!” Tie P’ amanto falis pro ekpafo...

La intrigisto ĝojis, sed la manoj De la venĝema patro de l’mortinto Tuj lin ponardas! Kuras policianoj

Vigle arestas patron. Nova sceno: Mortas la Graf’, edziño freneziga!... Tio sufiĉas. Palu la kurteno.

Trad. J. B. Mello Souza.

Laŭ melodio amata.

PRINTEMP-VESPERE

(Laŭ itala kanto “Vorrei morir”;
melodio de F. Paolo Tosti.)

Tasu min, Dio, iri de la Tero,
Kiam pretigas nestojn la hirundoj.
En milda spiro de printemp-aero
La mond’ ornamu sin per flor-abundoj,
Kiam el ĝi
Foriros mi.

Venigu mian morton dum la horo,
Ite sunsubiro en vespera oro,
Kiam la floroj sub la lasta brilo
Sin fermas por ekdormi en trankvilo.
Sen plend’ al vi
Revenos mi.

Seĝ ne dum la malluma furiozo
Aŭtun-ventega prenu mia sorto
Min en la nigrajn brakojn de l’ ripozo,
Teruron sentus mi pro tia morto.
Ne tia hor’
Min voku for.

Printemp-vespere, en viol-odoro,
Dum sunsubiro en purpur’ kaj oro,
En reva belo kun florum’ ĉeriza
Lunu al mi la mondo paradiza,
Kiam el ĝi
Foriros mi.

Karl VANSIEWLOW.

(El “Heraldo de Esperanto”)

ESPERANTISTA DEVO:

VARBU UNU NOVAN ESPERANTISTON 1940!

BRAZILA KRONIKO

AMAZONAS. *Manaus.* — Fondiĝis Skolta Federacio, kies prezidanto, d-ro Paulo Sarmento, direktoro de Liceu Amazonense, estas esperantisto. Ĝia sekretario estas nia tiea delegito s-ro Sebastião Augusto.

MARANHÃO. *Itapicuru.* — Alĝis al B. L. E. s-ro Francisco de Salles Montello, dentkuracisto.

PIAŬI. *Teresina.* Vizitis la sidejon de nia Ligo s-ro Giovanni Costa, kiu sciigis al ĝia prezidanto, ke li kaj kelkaj lokaj novesperantistoj intencas starigi grupeton por fari propagandon de la helplingvo.

CEARÁ. *Fortaleza.* — La kursoj daŭras regule kaj novaj lernantoj enskribiĝas. La korespondadoj de la malnovaj gelernantoj kun eksterlandaj esperantistoj vikle progresas. La gazeto "O Povo", kies direktoro estas d-ro Democrito Rocha, sciigis al sia legantaro, ke li estas preta instali senpagajn feriajn Esperanto-kursojn en ĉiuj lernejoj, societoj, kluboj, publikaj departementoj kaj eĉ en privataj domoj, kie estas sufiĉa nombro da lernantoj. Sub la titolo "Brila venko de la lingvo Esperanto en Ŝtato Ceará" tiu gazeto publikigis entuziasman ĉefartikolon en kiu ĝi sciigas pri la aliĝo al nia movado de du tre kleraj poetoj. Unu el ili, d-ro Julio Maciel, kiu memlernis Esperanton, estas ĵugisto en Ico kaj la alia, s-ro Cruz Filho, nun loĝanta en urbo "Santos Dumont", estas aŭtoro de la laŭdinda libro "Poemaro de la belaj tagoj". D-ro Maciel promesis oportune malfermi kurson en sia loĝurbo.

PARAÍBA. *João Pessoa.* — Plezure ni ricevis en bona Esperanto redaktitan leteron de s-ro prof. A. C. Reitzel, kiu sciigis nin pri sia deziro fondi esperantistan grupon kaj malfermi kurson de la internacia lingvo.

Al li ni sendis esperantaĵojn. Ni esperas ricevi baldaŭ alian leteron kun novaj kontentigaj informoj.

PERNAMBUCO. *Recife.* — Jam aperis la 3-a kaj 4-a numeroj de "Pernambuco Esperantista", kiuj aperigis, respektive, la jenajn ĉefartikolojn: "Senutila balasto", de Ismael Braga, kaj "Esperanto — Vera Frateca Verko", de Odilon de Araujo.

Funkcias regule la jenaj kursoj: Peradia kurso disradiata ĉiusabate de d-ro Sebastião de Albuquerque pere de la stacio de "Radio Clube de Pernambuco", je la 16-a horo (Brazila horo); per mezaĵ kaj mallongaj ondoj (720m.); ĝenerala kurso, kiu funkcias ĉiumerkrede, sub la gvidado de s-roj Tomaz

Vila Nova kaj Odilon de Araujo, ĉe la sidejo de "Pernambuco Esperanto-Asocio"; kurso por virinoj, ĉe la sama loko, kaj, fine, kurso por kuracistoj, direktata de d-ro Aguiinaldo Lins.

Restis kelkaj tagoj en Recife la usona esperantistino fino Leonora Stilling Holsapple, kiu partoprenis la 6-an Brazilan Kongreson de Esperanto, kie ŝi faris belan paroladon. Ŝi promesis kunlabori kun la tiea asocio.

Ĝia redakcio konsistas el s-roj Jaddo Couto Maciel kaj M. Souza Lellis.

Forveturis al Rio-de-Janeiro d-ro Castro Menezes. Tial lia kurso estas nun direktata de s-ro Hermes Pitta sekretario de la tiea klubo.

Alagoinhas — La 10an de Novembro, en la "Cine Teatro Nacional" okazis interesa teatra prezentado profite de la kurso de Esperanto farata de s-ro Carlos de Souza Cunha, nia tiea

Estraro kaj membroj de l' Esperantista Grupo, Garanhuns. Starantaj, de maldekstre dekstren: Ubiacy Silva, Everaldo Marques, Otaciano Acioli, Helena Sales, Nida Sampaio, Alice Aragão, Naidino Araujo, J. Carneiro, Maria da Gloria Ivo. Sidantaj, de dekstre maldekstren: Maria Luiza Sampaio, Maria do Socorro Monteiro, Carmosina Monteiro, Laura Rabelo.

Garanhuns — La gazeto "Paládio" publikigis artikolon pri "Esperanto en la lernejoj", kiu finiĝis per alvoko al la tieaj studentoj, por ke ili lernu Esperanton. Alia artikolo, titolita "Io pri Esperanto" aperis sur la gazeto "La voĉo de l' Instituto" oficiala organo de la tiea Profesia Instituto.

La "Esperantista Grupo Ismael Gomes Braga", festis la unuajarajn datrevenon de sia fondo. Ni ricevis en portugala lingvo kaj Esperanto redaktitan karton, per kiu tri el ĝiaj aninoj, nome: f-inoj Maria do Socorro Monteiro, Alice Aragão Sobrinho kaj Maria Glória Ivo, sciigas al B. L. E., ke ili finis sian librotendan kurson, ĉe la Komerca Akademio. Koran gratulon!

BAÍÁ. *Salvador.* — Aperis la 22-25a numero de "Elo fraternal", pacifista revuo, oficiala organo de "Vínculo Internacional de Amizade" (Amikeca Internacia Ligilo). Ĝi estas redaktita en tri naciaj lingvoj kaj en Esperanto.

delegito, ĉe la Normala Lernejo. Oni ludis sketon de s-ro Vitorino Junior, komedion kaj burleskaĵon de s-ro João de Castro. Tiu ĉi, nomata "Karnavalo de la Vivo" estas muzikita de majstrino Etelevina Ramos Viana. Faris paroladeton S-ro Wilson Farani. Muzikistaro de la "União Cecilianá" briligis la feston, kiu finiĝis per la esperantista himno kantita de la gelernantoj de Esperanto.

S-ro Carlos Cunha sciigis nin, ke la 18an de Decembro devos efektiviĝi ekzamenoj de 10 gelernantoj de la kurso, kiun li direktas ĉe la Lernejo "10 de Junio".

SÃO PAULO. *São Paulo* — *Santo André* — "S. Paulo Esperanta Klubo" vikle laboris dum la lasta jar-kvarono. Kunvenoj kaj kursoj estis bone vizitataj. Organizita de la klubo okazis, je la 15a de Decembro, 80a naskiĝo datreveno de D-ro L. L. Zamenhof,

brilega festo, pri kiu ni detale parolas aliloke.

La 12an de Decembro la stacio de "Radio Tupi de S. Paulo" disradiis kelkajn diskojn kun kanto en Esperanto.

"Diario Popular" publikigis la rezolucion pri Esperanto aprobitan de la "Instituto de Geografio kaj Statistiko". Okaze de la inaŭguro de la novaj instalaĵoj de "A Gazeta" la klubo sendis al tiu ĉi gratulojn en sia nomo kaj nome de nia Ligo.

Aliĝis al niaj Ligoj kaj fariĝis delegitino por instruado s-ino Jandyra Loureiro Rodrigues, edzino de s-ro Mario G. Rodrigues. Tiu ĉi forlasis la delegitecon en Santo André kaj fariĝis fakdelegito por komerco en São Paulo. Ankaŭ aliĝis al ili s-ro Isaac Julia Barreto, kiu anstataŭis s-ron Mario Rodrigues, kaj s-ro Geraldo de Azevedo, kiu akceptis la vicdelegitecon en São Paulo kaj ankaŭ iĝis fakdelegito por dentkuracado.

Jaboticabal — Ni ricevis la duan numeron de la revuo "Cultura", organo de la "Sociedade Cultural Jaboticabalense", kies direktoro estas s-ro Genesio Pereira Filho. Pro lia transloĝiĝo tiu ĉi forlasis la prezidantecon de tiu societo. "O Democrata" publikigis recenzon de s-ro Genesio Filho pri la broŝuro de d-ro Benjamin Camozato "Orjubileu de Esperanto".

RIO GRANDE DO SUL. D. Pedrito. — Ni ricevis la duan numeron de la "Monata Bulteno" de la "Centro Espirita João Batista", prezidata de d-ro João Correia Severo, kiu enkavas diversajn notojn de propagando de Esperanto kaj prezorperantan poezion de la fama poeto Castro Alves titolitan "Kiam mi revenos..." kaj ricevitan per mediuo. Tiu ĉi poezio aperis originale en la revuo "Aurora".

MINAS GERAIS. *Belo Horizonte*. — Permesite de d-ro Alberto Magno de Andrade, direktoro de Colégio Batista, kiu jam lernis Esperanton, s-ro Claudovino de Carvalho Junior faradis de kelka tempo unu fojon ĉiusemajne paroladetojn kaj lecionojn pri tiu helpilingvo. Li ankaŭ organizis du festojn okazintajn en tiu kolegio: La unua, dediĉita al ties direktoro kaj instruistoj, okazis la 17an de Oktobro. D-ro Alberto de Andrade faris paroladeton kaj legis kelkajn pecojn de la Biblio en Esperanto. S-ro Claudovino de Carvalho paroladis pri "Esperanto kaj la latina lingvo."

La alia festo, dediĉita al la Federacio de la Skoltoj el Minas Gerais. Ĝin ĉeestis ĉirkaŭ 70 skoltoj. S-ro Claudovino faris paroladeton kaj proponis la

fondon de grupo de esperantistaj skoltoj. Oni ludis teatraĵeton de propagando de Esperanto kaj en la komenco kaj en la fino de la festo oni kantis la esperantistan himnon.

Araguari — Ĉe la fino de 1938 s-ro Otílio Naves aliĝis al niaj Ligoj kaj fariĝis delegito de I. E. L. Sekve de lia propagando li kaj novaj samideanoj fondis "Grupon Esperantistan," kiu tuj aliĝis al B. L. E. Jen ĝia unua estraro: Prez. — d-ro Alvaro Teixeira, inĝeniero; vicprez. — d-ro Patrocínio Valverde de Moraes, advokato; unua sek. — d-ro Antonio Severino Coelho, agronomo; dua sek. s-ro Alfeu de Medeiros, instruisto, kaj kas. — S-ro Otílio Naves, termezuristo. Ĉiu korespondado devas esti sendata al la prezidanto — Caixa postal 73. Araguari. E. F. Mogiana. Minas.

Ni deziras, ke la grupo havu longan kaj laboreman vivon.

Araçá — Aliĝis al B. L. E. s-ro Manoel Hermogenes Lyra.

RIO DE JANEIRO. — Regule kunvenis la estraroj de Brazila Ligo Esperantista kaj de Brazila Klubo Esperanto kaj funkcias la du kursoj, kiujn tiu ĉi subtenas ĉe la Instituto de Geografio kaj Statistiko kaj la Geografia Societo. La "Instituto Rocha Pombo", Placo 11 de Junho, 49, kie funkcias "Societo Esperantista Konkordo", malfermos alian kurson de Esperanto.

S-ro A. Couto Fernandes, malfermis, pere de la stacio de "Rádio Vera Cruz", perradian kurson de Esperanto, kiu funkcias ĉiumarde (18.40 — 19).

Jam aperis la 4a numero de "Revista Brasileira de Geografia", eldonita de la Instituto de Geografio kaj Statistiko, kiu enhavas resumon en Esperanto de ĉiuj ĉefaj artikoloj. Internacia Esperanto-Ligo" prenis tri jaronojn al tiu revuo.

Al la Instituto B. L. E. donacis kelkajn ekzemplerojn de la libroj "Primeiras Lições de Esperanto" kaj "Esperanto — Livros e diskoj" kaj petis, ke ĝi disdonu ilin al la nunjaraj lernantoj de la statistika kurso.

Ĉeestis la kunvenojn de la Konsilantaro de la 12.^a Internacia Specimena Foiro de Rio-de-Janeiro, kiel reprezentanto de B. L. E., elektita de la Ĉefurbestro, s-ro A. Couto Fernandes.

Daŭrigis sian libro-disdonadon al la brazilaj bibliotekoj s-ro Ismael Gomes Braga. Pli ol trimil librojn li jam dissendis. En nia proksima numero ni publikigos statistikon pri tiu valora propagando, unika en la mondo.

Aperis notoj pri Esperanto en diversaj ĉefurbaj gazetoj. Ni citas: "Reformador", kiu aperigis artikolojn pri

La gefratoj Carlos S. Pereira, 13-jara, kaj Helena S. Pereira, 12-jara, estas la plej junaj kaj el la plej fervoraj junaj esperantistoj en Dom Pedrito, ŝtato Rio Grande do Sul. Ili ambaŭ estis lernantoj de D-ro João Corrêa Severo, kies energia agado estas tre rimarkinda. Ambaŭ finis la kurson kun granda brilo.

NAŪA BRAZILA KONGRESO DE GEOGRAFIO

7-16 de Septembro 1940

Florianópolis - Santa Catarina - Brasil

Honora prezidanto: D-ro Getulio Vargas, prez. de la Respubliko.

Aliĝa kotizo 25\$000

Sendu vian kotizon al la "Presidente da Comissão Organizadora do IX Congresso Brasileiro de Geografia — Praça da República, 54. Rio-de-Janeiro.

Ni memorigas ke kvin el la antaŭaj kongresoj aprobis rezoluciojn favorajn al Esperanto.

Dicionário Completo Esperanto-Português

DE

JOSEFO JOELS

com prefácio de Ismael Braga

Um volume com 280 páginas

Preço:

brochura 5\$000

encadernado 7\$000

Livraria Editora da Federação

Av. Passos, 30 — Rio-de-Janeiro

"Pernambuco Esperantista"

Oficiala monata organo de "Pernambuca Esperanto-Asocio"

—:—

Adreso: Poŝtkesto 505. Recife. Pernambuco — Brazilo

Jarabono: 10\$000, duona dolaro aŭ 7 respondkuponoj.

"La movado esperantista" kaj "El letero de Emmanuel", kaj "Revista Espirita do Brasil", kiu detale parolas pri la "Unua Brazila Kongreso de Spiritistaj Journalistoj" al kiu prezentis tezon pri "Spiritismo kaj Esperanto" s-ro Ismael Gomes Braga.